

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Pb. 8008 Dep
0030 OSLO

08 6354-71

05.04.2011

SAKSBEHANDLER:
Hege Bunkholt Elstrand

DIR.TLF:
22 93 97 50

VÅR REFERANSE:
08/14951

ARKIVKODE:
008

DERES REFERANSE:
08/6354 ReE

UNNTATT OFFENTLIGHET
Off. § 15 første ledd første punktum

Endringer i forsikringsvirksomhetsloven (skadeforsikring) - utkast til forskrifter mv.

1. Innledning

Det vises til Finansdepartementets brev datert 17. desember 2010, pkt. 1, der Finanstilsynet ble gitt i oppdrag å gjennomgå Stortingets lovvedtak av 18. november 2010 knyttet til endringer i forsikringsvirksomhetsloven (skadeforsikring), med sikte på å utarbeide utkast til endring av relevante eksisterende forskrifter og utforme utkast til nye forskrifter, der det anses nødvendig.

Vedlagte høringsnotat inneholder de forslag til forskriftsendringer og forskriftsutkast som Finanstilsynet har funnet det nødvendig å utarbeide. De to øvrige oppdragene som Finanstilsynet fikk i departementets brev 17. desember 2010 knyttet til utarbeidelse av forskriftsutkast, jf. brevets pkt. 2 og 3, er behandlet i egne saker. Det vises her bl.a. til Finanstilsynets brev 30. mars 2011 til Finansdepartementet.

Finanstilsynet foreslår forskrift om skadeforsikringsselskapers opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester med hjemmel i forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 syvende ledd. I eksisterende forskrifter er det i hovedsak bare foreslått endringer av mer teknisk karakter, bl.a. i forskrift 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring ("hovedforskriften").

Når det gjelder de forskriftshjemlene Finanstilsynet ikke har funnet behov for å benytte, er grunnlaget for Finanstilsynets vurderinger omtalt i pkt. 2 nedenfor.

I og med at det ikke er funnet behov for å benytte flere av forskriftshjemlene, har Finanstilsynet på det nåværende tidspunkt heller ikke funnet grunnlag for å utarbeide en samleforskrift for skadeforsikring slik det er for livsforsikring, jf. forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.). Det er videre lagt vekt på at det i nær fremtid vil måtte skje en gjennomgang av

mye av det samme regelverket i forbindelse med gjennomføringen av Solvens II (direktiv 2009/138/EF) i norsk rett, og at det også av den grunn ikke anses hensiktsmessig å gjennomføre et større arbeid nå for å samle ulike forskriftsbestemmelser om skadeforsikring i én forskrift.

Når det gjelder forholdet til Solvens II og vurderingen av behovet for å tilpasse seg dette regelverket, anser Finanstilsynet det som mest hensiktsmessig at tilpasningen og gjennomføringen av Solvens II i norsk rett skjer ved en samlet og helhetlig gjennomgang av gjeldende lovverk med tilhørende forskrifter, og at eventuelle endringer gjøres i den forbindelse.

2. Ubenyttede forskriftshjemler

2.1 Forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 om skille mellom forsikringsbransjer

Forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 annet ledd, annet og nytt tredje pkt. lyder:

Finanstilsynet kan tillate at skadeforsikringsselskaper overtar livsforsikringer i form av rene risikoforsikringer som etter avtalen er av høyest ett års varighet og gir rett til utbetaling av erstatning som engangsbeløp, eller som oppfyller andre produktkrav fastsatt i forskrift gitt av Kongen. Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om kollektive forsikringer (gruppeforsikringer) knyttet til dødelighetsrisiko eller til uførerisiko som omfattes av annet punktum.

Finanstilsynet har vurdert om det bør fastsettes utfyllende bestemmelser om hvilke produktkrav som i tilfelle skal stilles til livsforsikringsavtaler som kan overtas av skadeforsikringsselskaper i henhold til § 1-3 annet ledd, herunder også om det bør fastsettes nærmere regler om kollektive forsikringer (gruppeforsikringer) knyttet til dødelighetsrisiko eller til uførerisiko.

Finanstilsynet har ingen opplysninger som tilsier at det pr. i dag foreligger et konkret behov for å fastsette nærmere produktkrav til livsforsikringsprodukter som kan overtas av skadeforsikringsselskaper i medhold av § 1-3 annet ledd, annet punktum, jf. også tredje punktum. Lovendringen er omtalt i Prop. 134 L (2009-2010), heretter "Proposisjonen", pkt. 3.2.4 s. 16. Finanstilsynet er enig med Banklovkommisjonen i at det ved behandlingen av slike saker bør legges vekt på hvilken risiko den enkelte forsikring vil innebære for selskapene, forsikringsselskapenes soliditet samt konkurransemessige hensyn, men også at grensedragningen mellom livs- og skadeforsikring må tilpasses samfunnsutviklingen til enhver tid. Behovet for en dynamisk tolkning ved vurderingen av hva som er å anse som henholdsvis skadeforsikring og livsforsikring, er også fremhevet av departementet i Proposisjonen s. 16.

2.2 Forsikringsvirksomhetsloven § 12-1 Skadeforsikringsvirksomhet

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-1 annet ledd, 2. pkt. lyder:

Et skadeforsikringsselskap har ikke adgang til å markedsføre eller tilby forsikringer mot strafferettslige sanksjoner dersom forsikringen vil være i strid med rettsordenen. Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak fastsette hva som forstås med forsikring i strid med rettsordenen.

Finanstilsynet kan ikke se at det allerede nå er behov for å klargjøre ytterligere hvordan kriteriet "forsikring i strid med rettsordenen" skal forstås. Det anses mest hensiktsmessig at kriteriet i første omgang presiseres og utfylles gjennom forvaltningspraksis, og at man etter hvert som man vinner erfaring med bestemmelsen vil kunne vurdere om det er et reelt behov for å regulere dette nærmere i forskrift.

Finanstilsynet vil imidlertid påpeke at bestemmelsen synes å ha fått en noe uheldig formulering med hensyn til hvilken kompetanse departementet skal ha i disse sakene. Ut fra ordlyden kan det synes som om departementet ved enkeltvedtak bare kan fastsette hva som skal forstås med "forsikring i strid med rettsordenen". Finanstilsynet legger imidlertid til grunn, under henvisning til at et enkeltvedtak i henhold til definisjonen i forvaltningsloven § 2 bokstav b) er et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer, at bestemmelsen må forstås slik at departementet samtidig som det angir hvordan kriteriet skal forstås, kan fatte et enkeltvedtak på hvorvidt en konkret forsikring må anses å være i strid med rettsordenen og dermed ikke kan tilbys eller markedsføres av et forsikringsselskap.

2.3 Forsikringsvirksomhetsloven § 12-2 Selvforsikringsordninger

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-2 første ledd lyder:

Et skadeforsikringsselskap kan forestå administrasjon av selvforsikringsordninger for foretak og institusjoner i tilknytning til at selskapet overtar forsikring for samme foretak eller institusjon. Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra vilkåret i første punktum.

Forskriftsbestemmelsen i § 12-2 første ledd, siste punktum ble tatt inn i loven på bakgrunn av et forslag fra Finanskomiteen, jf. Finanskomiteens Innst. 41 L (2010-2011), pkt. 2 Komiteens merknader. Vilkåret det kan gjøres unntak fra er kravet om at forsikringsselskapet bare kan forestå administrasjon av selvforsikringsordning for et foretak eller institusjon *dersom det samtidig påtar seg en viss forsikringsrisiko i tilknytning til selvforsikringsordningen*. Bestemmelsen ble gitt for å sikre like konkurransevilkår med utenlandske selskaper, da det fra næringens side ble anført at utenlandske forsikringsselskaper ikke har et tilsvarende krav. Komiteen forutsetter imidlertid at hjemmelen ikke brukes i strid med norske EØS-forpliktelser.

I proposisjonen la departementet til grunn at det ville være i strid med Norges EØS-forpliktelser å lovfeste at skadeforsikringsselskaper skulle ha adgang til å drive ren administrasjon av selvforsikringsordninger som ikke inneholder et tilstrekkelig forsikringselement i form av forsikringsrisiko for forsikringsselskapet. Departementet viste også til opplysningene i NOU'en om at det verken i Danmark eller Sverige er adgang for et forsikringsselskap til å inngå avtaler om rene selvforsikringsordninger.

Finanstilsynet har på denne bakgrunn ikke funnet at det er grunnlag for å foreslå unntak fra vilkåret om forsikringsrisiko. I den grad det skulle være markeder som tillater dette i noe andre varianter, kan det i så fall vurderes på nytt om det skal gjøres unntak for selvforsikringsordninger som tilbys til foretak eller institusjoner med hjemstat i det aktuelle markedet. Finanstilsynet utelukker heller ikke at forskriftshjemmelen på sikt vil kunne benyttes f eks som følge av endringer i det EØS-rettslige rammeverket, herunder Solvens II-direktivet.

2.4 Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 Premietariffer

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 første ledd lyder:

Et skadeforsikringsselskap skal ha premietariffer for standardiserte produkter eller produktkombinasjoner som selskapet markedsfører. De som etterspør slike forsikringer, skal på en enkel måte få opplysninger fra selskapet om premienivå og forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffene vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene. Selskapet skal i premietariffen eller på annen måte fastsette regler om hvilke forhold på forsikringstakerens side som vil gi rett til premierabatt eller betinge premietillegg. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om premietariffer.

Hvilke krav som skal stilles til premietariffer i skadeforsikring har hittil utelukkende vært regulert i loven, jf tidligere § 12-1 før siste lovendring. Finanstilsynet kan ikke se at det som følge av lovendringene har oppstått et behov for å gi nærmere regler om premietariffer, og har derfor ikke foreslått nye forskrifter tilknytning til § 12-5 første ledd. Finanstilsynet har imidlertid foreslått ny forskrift med hjemmel i § 12-5 syvende ledd om skadeforsikringsselskapers opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester, se vedlagte utkast til høringsnotat.

2.5 Øvrige forskriftshjemler som ikke foreslås benyttet

Det er i tillegg gitt en forskriftshjemmel i § 12-18 om skadeoppgjør. Denne er imidlertid ikke ny, men en videreføring av tidligere § 12-3 annet ledd. Finanstilsynet har vurdert det slik at det ikke er behov for nærmere regulering av takseringstjenester i skadeforsikringsselskaper på det nåværende tidspunkt, og baserer dette på at det verken gjennom tilsynsvirksomheten eller forvaltningsoppgaver for øvrig er avdekket et slikt behov. Når det gjelder § 12-19 om forskrifter er denne kun ment å være en sikkerhetsventil.

Høringsnotatet også er sendt pr. e-post til Finansdepartementet.

For Finanstilsynet

Erik Lind Iversen
fung. avdelingsdirektør

Runa K. Sæther
seksjonssjef